

NOCTUA

SIVE

NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Kiadja a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Könyvtár, Levéltár és Múzeum

18. évfolyam (2014) 4. szám

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk minden kedves Olvasónknak!

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk az Állatorvos-tudományi Könyvtár, Levéltár és Múzeum és valamennyi használónk nevében mindazoknak, akik a 2014. évben adományukkal, munkájukkal, tanácsaikkal vagy az Alapítvány az Állatorvostudományért számlájára (száma: 11707024-20292975) befizetett összeggel támogatták munkánkat. Nevük a könyvtár honlapján olvasható. (<http://konyvtarrol.univet.hu/index.php/hu/konyvtarrol/tamogatok>)

Új külső

Rendkívül gyorsan változó világunkban a könyvtáraknak is alkalmazkodnia kell az olvasók, felhasználók igényeihez. Ezt szolgálja a 2014 novemberétől megújult honlapunk. Korszerű és könnyen kezelhető technológiával letisztult, áttekinthető oldalt kívántunk létrehozni. Az elérhető tartalmak átszervezésével, az új szerkezet kialakításával egyszerűbbé kívántuk tenni az információk elérését.

Milyen fontosabb újításokkal találkozunk a hozzánk látogató?

- Az oldalon a Könyvtár, Levéltár és Múzeum mellett az Állatorvos-történet is önálló felületet kapott, így azok menüpontjai jól elkülönülnek egymástól, ezáltal könnyebben lehet navigálni az információk között.

Könyvtár:

- Nyitóoldalunkon egy helyen szerepel az összes keresőfelület (könyvtári katalógus, adatbázisok, intézményi repozitórium), az oldal alján pedig piktogramok formájában megtalálhatók a leggyakrabban keresett információk.
- A *Szolgáltatások* menüpont alatt az érdeklődők már nemcsak az új beszerzéseinkről tájékozódhatnak, hanem maguk is ajánlhatnak figyelmünkbe dokumentumokat, amelyeket szívesen látnának gyűjteményünkben.
- A *Források* menüpont alatt megújult a könyvtárunkban elérhető adatbázisok és folyóiratok listája.
- Tematikus linkgyűjteményünket a Netvibes felületén helyeztük el, amely lehetőséget biztosít a fontos oldalak egyszerű és áttekinthető ajánlására, kezelésére.

Múzeum:

- Új cikksorozatot indítottunk útjára „A hónap műtárgya” címmel, melyben gazdag gyűjteményünk anyagából minden hónapban kiemelünk egyet és részletesebben bemutatjuk a virtuális látogatóinknak.

Észrevételeiket és javaslataikat szívesen fogadjuk a library.univet@aotk.szie.hu címen. Jó böngészést kívánunk! (E. K.)

Fotókiállítás

A könyvtár olvasótermében 2015. január végéig **Varga Bence Tamás** biológus hallgató természetfotó-kiállítása látható *Utazások emlékei* címmel.

His-turizmus a campuson

A SZIE Állatorvos-tudományi Könyvtár, Levéltár és Múzeum az idén vett részt először a Magyarországon 1999 óta megrendezésre kerülő Kulturális Örökség Napjain az Állatorvos-tudományi Kar képviseletében. A 2014. év ajánlott témája a *his-turizmus*. Ennek je-

The screenshot shows the library's website with the following elements:

- Navigation:** Magunkról, Szolgáltatások, Források, Oktatás, Nyitólap
- EBSCO Discovery Service:** provides cross-searching of the CAB Abstracts as well as many of the electronic resources the Library subscribes
- KAPCSOLAT:** 1078 Budapest, István u. 2. Fax: +36-1-478-4227, Telefon: +36-1-478-4226, E-mail: library.univet@aotk.szie.hu, Üvegház: +36-1-478-4229, Könyvtárközi kölcsönzés: +36-1-478-4259
- KERESÉS:** a könyvtári katalógusban. Fields for Cím, Szerző, and buttons for Elküldés, Keresés.
- KERESÉS ADATBÁZISBAN:** CAB, FSTA, MEDLINE. Button: Keresés
- KERESÉS A HUVETA-BAN:** Button: Keresés
- Keresés az oldalon:** Keresés... GO
- Buttons:** LEVÉLTÁR, MÚZEUM, ÁLLATORVOS-TÖRTÉNET
- Információk:** H: 8:30 - 18:00, K: 8:30 - 18:00, Cs: 8:30 - 18:00, P: 9:00 - 17:00. Logos for WiFi, VPN, and NEMIS.

gyében rendhagyó campusnéző túrákat hirdettünk meg 2014. szeptember 20-án és 21-én, összesen négy alkalommal. A városi séták sorába illeszkedő erzsébetvárosi esemény célja a historizáló stílusban tervezett, nagy múltú állatorvosképző intézmény több, mint 130 éves parkjának, épületeinek, az ezekben testet öltő kulturális és tudományos értékeknek a nagyközönséggel való felfedeztetése.

A historizmus az 1860-as évektől jelentkező meghatározó építészeti irányzatok összefoglaló neve. Építészei korábbi korok stílus-elemeiből válogatnak. Ha egy épületen belül csak egyetlen stílus elemeit használják fel, ún. neostílus jön létre (neoromán, neogót, neoreneszánsz), ha a különféle irányzatok jegyeit vegyesen alkalmazzák, akkor eklektika.

Steindl Imre műegytemi tanárt maga Trefort Ágoston kultuszminiszter bízta meg az építendő campus terveinek kidolgozásával. Az 1881-ben, rendkívül gyorsan, neoreneszánsz ízlés szerint felépült pavilonrendszerű épületegyüttes minden bizonnyal közel állhatott Steindl szívéhez, hiszen maga is Rottenbiller utcában lakott. Kezdetben hét pavilon épült fel, s csak a főépület, és a legnagyobb, a 98 m hosszú ún. *Kóroda* épületének közepe volt emeletes. Steindlnél az építészet és a hozzá társuló művészetek szoros együttműködése, egymás szerves kiegészítése figyelhető meg, hiszen a kivitelezésbe mindig bevonta állandó partnereit: a pavilonokat a Zsolnay műhely szecessziós hangulatot árasztó ornamentikus kerámiai és Róth Miksa az állatorvoslást jelző kék kereszttel dekorált üvegablakai díszítik.

A volt *Kóroda* (ma Belgyógyászat, Onkológia és Parazitológia) nyugati homlokzatát Zsolnay-féle medaillon téglakeretbe foglalt majolika lófejek és kosfejek teszik hangulatosabbá. A campus területét övező kovácsoltvas kerítés vasoszlopain stílusosan kutya-, bika- és lófej a díszítőmotívum.

A Zsolnay-gyár évszázados hagyományokra visszanyúló kerámia kultúrájának gyöngyszemei találhatóak a Kémiai Tanszék épületének homlokzatán. E kerámia-féldomborműves portrék apropóján a látogatók sok érdekességet hallhattak jeles fizikusok, kémikusok (*Dalton, Lavoisier, Claude Bernard, Ferdinand von Helmholtz*) tudományos elkötele-

zettségéről és felfedezéséről, no és nem volt hiány horrorisztikus, és családtörténeti anekdotákban sem...

A volt főépületet (a mai könyvtárat) belülről is megmutattuk az idelátogatóknak, akiket lenyűgözött a Díszterem/Olvasóterem pompája.

Az érdeklődők a séta után az Állatorvostörténeti Gyűjteményben tovább ismerkedtek az állatorvosképzés jeles professzoraival, a képzés történetével, az állatgyógyászat eszközeivel, a Vastagh-féle állatszobor-gyűjteménnyel és a Kincsem-sarokkal. A legnagyobb tetszést talán ifj. Vastagh György 19-20. sz. fordulóján készített, eredetileg demonstrációs célra szánt művészi értékű állatszobrai aratták, de sokan megdicsérték a szépen gondozott, nem rég felújított, szinte őskertté fejlődött, szobrokkal teli parkot is.

A négy turnusra 99 fő regisztrálta magát előzetesen, s 102 látogatta meg a rendezvényt. Elsősorban a nyugdíjas korosztályból érkeztek, de szép számmal voltak fiatalok és gyerekek is. Utóbbiak részére a múzeumban kialakítottunk egy kis gyermek-foglalkoztatást állatos kifestővel, kirakós játékkal.

A sétákat Váradi Adél muzeológus, a könyvtári-muzeumi látogatást Orbán Éva könyvtárigazgató vezette, és nagy segítségünkre volt Winkler Bea is.

Jövőre is várjuk az érdeklődőket! (V. A.)

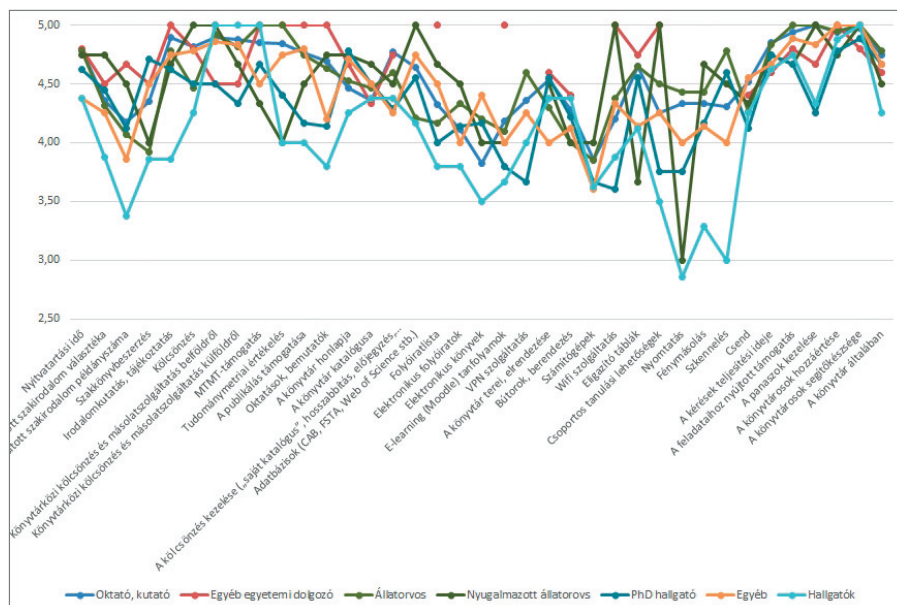
Mi a véleménye...

A fejlődés záloga a használók véleményének, igényeinek ismerete, ezért minden évben változatos módokon próbáljuk széles körben és

alaposan megismerni ezeket. 2014. novemberi felmérésünkkel elsősorban az oktatókat, a kutatókat és az állatorvosokat céloztuk meg, de – mivel már csak az online formával éltünk – szórványosan más használói csoportok is adtak válaszokat. Sajnos összességében a többszöri hirdetés dacára elég szerény volt a válaszadási hajlandóság: 107 kérdőív érkezett vissza. Az eredmények alapos elemzése (és a kérdőív csiszolása) a következő hetek feladata lesz, itt csak a szélső értékeket emeljük ki az adatok közül.

Immár második alkalommal szólítottuk meg a könyvtárat nem használókat, akik közül 19-en reagáltak a megkeresésre. A legtöbben más helyről vagy az internetről szerzik be a dokumentumokat, de közel ugyanennyien vannak, akik ugyan fizikailag nem használják a könyvtárat, de az előfizetett elektronikus könyveket, folyóiratokat, távoli hozzáférést, kölcsönzést igénybe veszik. A nemhasználat okai közül egyik sem tűnik meghatározónak, bár felmérés nélkül is tudható, hogy az interneten át elért információ korát éljük, a könyvtártól is ezek körének bővítését várják.

A használók között 36 oktató, 4 egyéb egyetemi dolgozó, 4 nyugdíjas, 18 állatorvos, 9 PhD hallgató, 8 magyar hallgató és 9 „egyéb” foglalkozású szerepelt. Közülük a hallgatókra jellemző, hogy a könyvtárat tanulószobaként használják, ennek megfelelően ők a legkevésbé elégedettek a megítélésünk szerint sem fényes fizikai körülményekkel, ezen belül a számítógépekkel és a nyomtatási lehetőségekkel, talán azért, mert gyakran várni kell az ehhez szükséges számítógépekre. A szolgáltatások közül összességében a könyvtárközi kölcsönzést és az MTMT támogatást értékelték a legmagasabbra (4,75 fölötti átlag) használóink. Az elektronikus szolgáltatások közül az e-learning kapta a legkevesebb (4,11) pontot, de ezt viszonylag kevesen használják. A hallgatók a VPN szolgáltatással sem elégedettek, aminek az oka az, hogy nem egyetemi e-mailjükkal jelentkeznek be, ami pedig a regisztráció feltétele. Ami a feltételekben

hibádzik, azt mindig is igyekeztünk a munka magas színvonalával ellensúlyozni. Ezt igazolják vissza az olvasók, amikor a könyvtárosok hozzáértését és segítőkészségét 4,9 fölé osztályozzák.

A felmérés megerősítette, hogy árnyaltan kell a használói csoportokhoz közelednünk, és különösen nagy az eltérés a hallgatók és a többi csoport igényei között, hiszen az előbbieket főként helybeli szolgáltatásainkat veszik igénybe, az utóbbiak pedig jobbra távhasználók. Bár a könyvtárosok teljesítményének megítélésére akár büszkék is lehetnénk, tovább kell elemeznünk, kutatnunk a kedvezőtlen vélemények okait és a gyengeségek kiküszöbölésének lehetőségeit. (O. É.)

Könyvek nélküli könyvtár?

Ezzel a címmel rendezte idei konferenciáját a Magyar Információbrókerek Egyesülete (MIBE) 2014. november 13-án. A téma azért vált nagyon aktuálissá, mivel ez év augusztusában adták át a Florida Műszaki Egyetem könyvtárát Lakelandben, amelyben egyetlen könyvet sem helyeztek el, könyvespolcok sem találhatóak benne¹. Másrészt a folyamatosan változó életkörülmények is aktuálissá teszik e kérdést, hiszen a dokumentumok egy jelentős része (folyóiratok, könyvek, adatbázisok) elektronikusan is, vagy csak elektronikusan válik elérhetővé. A társadalom nagy része is egyre inkább rendelkezik olyan eszközökkel (ebook-olvasó, okostelefon, tablet, laptop), amelyek lehetővé teszik az elektronikus tartalmak gyors elérését, függetlenül földrajzi helyzetüktől.

Ennek hatására a könyvtárakban egyre inkább a fizikai kötöttségtől mentes, kurrens információforrások elérésére helyeződik a hangsúly, főleg olyan tudományterületeken, ahol a legfontosabb információknak úgy mond „*nincs ideje papírra kerülni*” (pl. műszaki, kutatási, orvosi vagy vállalati információk esetében), és felerősödik a virtuális csatornák szerepe. Megjelent a „*beépített könyvtáros*” (*embedded librarian*) fogalma: olyan információs szakember, aki ugyanolyan aktív tagja egy kutatási vagy egy üzleti projekteknek, mint a kutatóorvos, a menedzser vagy az üzleti vezető; a folyamatok kezdetétől jelen van, és segíti, támogatja kérdéseivel, valamint az információk gyors beszerzésével a projekt más tagjainak munkáját.

A könyvtárnak ebben a változó szerepkörben megvannak a maga erősségei és gyengeségei. Erősség, hogy a könyvtáraknak kiterjedt hálózata van, az elektronikus eszközök mellett hozzáférése van a hagyományos, nyomtatott dokumentumokhoz és pontosan teljesíti a kéréseket. Ezzel szemben hátránya, hogy költségvetésileg behatárolt és erősek a „bürokratikus” kötöttségek (nyitva tartás, munkarend, szerzői jog stb.).

A téma általános körülményét és a trendek megbeszélését követően gyakorlati példákat mutattak be az előadók (Országos Széchényi Könyvtár, Corvinus Egyetem Központi Könyvtára, Infodok Kft. – a Magyar Telekom üzleti információs háttérszolgáltatója, Observer Kft. – média és sajtófigyelő szolgáltató). Bár az információ megközelítése kissé eltér egy közönyvtár, egyetemi könyvtár, vállalati könyvtár vagy üzleti információs szolgáltató esetében, abban minden jelenlévő egyetértett, hogy a felmerülő igények folyamatos figyelése, a megjelenő új elektronikus információforrások és -eszközök nyomon követése, valamint az egyes szakterületeken bekövetkezett változások monitorozása elkerülhetetlen a könyvtárosok, az információs szakemberek részéről.

A konferencián elhangzott előadások anyaga ppt formátumban megtekinthető a MIBE honlapján: <http://www.mibeinfo.hu/14-konferencia-konyvek-nelkuli-konyvtar-tajkoztatas-elektronikus-forrasokbol/>. (E. K.)

ResearchGate.net

A „legnépszerűbb” tudományos közösségi oldal. Elsődleges célja a kutatók összekötése és munkájuk láthatóbbá tétele. Egy olyan dinamikusan fejlődő tudományágban, mint az állatorvoslás, ahol mindenkinek érdeke, hogy képben legyen, milyen kutatásokat folytatnak és milyen eredményeket közölnek kollegái, különösen hasznos lehet.

Amire használható:

- rálátni mások munkásságára „élőben”,
- láthatóbbá tenni saját magunkat,
- közös munkát kezdeményezni a hasonló területen dolgozókkal,
- kapcsolatot tartani kollégákkal,
- csatlakozni olyan csoportokhoz, amelyekben a minket is érdeklő témákkal foglalkoznak,
- szakmai kérdéseket feltenni, megvitatni,
- munkát keresni.

ResearchGate

Az oldalt egy egyszerű és ingyenes regisztrációt követően bárki használhatja. A ResearchGate-en – mint bármely más közösségi oldalon – feltehetjük a fényképünket, a ránk vonatkozó adatokat. Amiben eltér egy átlagos közösségi oldaltól, az a tudományos munkásság, továbbá az ismereteink felvitelének részletessége és publikációink kezelésének sokszínűsége.

A kollégáknak, a hasonló vagy érdekes területen dolgozó embereknek a ResearchGate-en regisztrált változásait, újdonságait nyomon követhetjük, ha valaki követőjévé (Follow) válunk. Ekkor értesítést kérhetünk, ha új publikációt tölt fel, új munkahelyet vagy végzettséget ad meg stb.

A közösségi oldalra (a szerzői jogok figye-

lembevételével) feltölthetünk publikációkat, illetve mások publikációit is megtekinthetjük. Lehetőségünk van feltölteni folyóiratcikket, de konferencia anyagokat és egyebeket is, például táblázatokat, média fájlokat.

A folyóiratcikkek kivételével ingyenesen kérhetünk DOI-t (Digital Object Identifier) a feltett publikációhoz. A DOI egy olyan azonosító, amely mindig megtalálhatóvá tesz egy dokumentumot az interneten (legyen az egy cikk, egy adatsor, egy poszter vagy bármi más). A DOI – szemben az URL-lel – nem a webhelyet azonosítja, ahol most el lehet érni a dokumentumot, hanem magát a dokumentumot és összeköttetést hoz létre az aktuális webhellyel minden esetben. Tehát, ha tovább költözik az oldal, ahol a publikáció megjelent, a DOI változatlan marad és a dokumentumot ugyanúgy meg lehet találni a DOI alapján az új címen is. Az DOI szolgáltatás fizetős, így a ResearchGate által biztosított ingyenesség nagyon jó lehetőség ebből a szempontból is.

Szakmai kérdések megvitatásának is van helye a ResearchGate-en. Izeltől egy pár a számtalan kérdésből:

- Are there any inputs on changes in daily physical activity that would be important in patients with knee osteoarthritis?
- Does a totally automated method exist for assessing hip shape? (W. B.)

Ki miben segít?

ORBÁN ÉVA igazgató, tájékoztatás, minőségügy, állatorvos-történet

BÁNDI MELISSA olvasószolgálat, szakkönyvbekészítés, feldolgozás

BIKÁDI KATALIN használóképzés, MTMT támogatás, olvasószolgálat

EDELÉNYI OTTILIA titkár, ha nem tudja, kihez forduljon; könyvtáros, ha nincs, aki csinálja

EGRI KRISZTINA olvasószolgálat, marketing, használóképzés

HAJDU GÁBOR rendszergazda, digitalizálás

KURJÁK JÁNOSNÉ raktáros, fénymásolás, digitalizálás

KISS JÓZSEFNÉ OLÁH EDIT szakinformátor, könyvtárközi kölcsönzés, folyóiratok

MUDRI DIÁNA olvasószolgálat

SÁRKÁNY LAURA raktáros, fénymásolás, digitalizálás

VÁRADI ADÉL fõmuzeológus, állatorvos-történet, levéltár

WINKLER BEA szolgáltatás-koordinátor, webmester, olvasószolgálat

GÖRBE ATTILÁNÉ, ANIKÓ ruhatáros, biztonsági őr, beszélgetőtárs

¹ Flood, Alison: Bookless library opened by new US university – <http://www.theguardian.com/books/2014/aug/29/bookless-library-new-us-university-florida-polytechnic-digital>